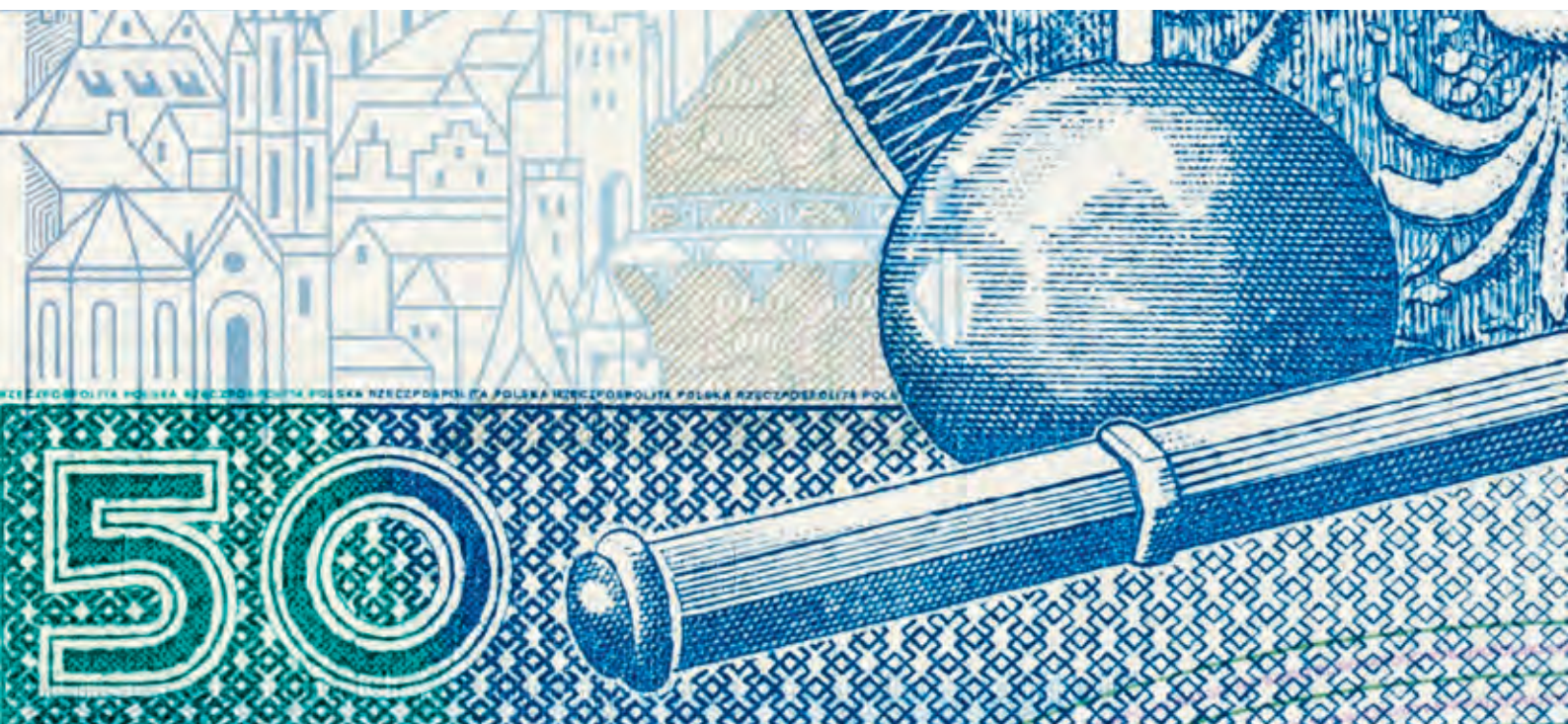


Wrzesień 2020 r.

Porównanie wysokości prowizji i opłat związanych z rozliczeniami pieniężnymi w złotych w polskim sektorze bankowym

w obszarze klientów indywidualnych
(wg danych na dzień 30 czerwca 2020 r.)



Wrzesień 2020 r.

Porównanie wysokości prowizji i opłat związanych z rozliczeniami pieniężnymi w złotych w polskim sektorze bankowym

**w obszarze klientów indywidualnych
(wg danych na dzień 30 czerwca 2020 r.)**

Opracował:
Departament Systemu Płatniczego
Wydział Normalizacji i Standaryzacji
Narodowy Bank Polski
00-919 Warszawa
ul. Świętokrzyska 11/21
www.nbp.pl
© Copyright Narodowy Bank Polski, 2020

Spis treści

1. Wprowadzenie	1
2. Zmiany w taryfach opłat i prowizji w grupie analizowanych banków w pierwszym półroczu 2020 r.	2
2.1. Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.	3
2.2. Bank Pocztowy S.A.	4
2.3. Bank Polska Kasa Opieki S.A.	5
2.4. Credit Agricole Bank Polska S.A.	6
2.5. Bank Handlowy w Warszawie S.A.	6
2.6. Krakowski Bank Spółdzielczy	6
3. Wysokość opłat i prowizji związanych z obsługą rachunku płatniczego o charakterze standardowym	7
3.1. Opłata za prowadzenie rachunku płatniczego	7
3.2. Opłata za realizację polecenia przelewu w placówce banku	8
3.3. Opłata za realizację polecenia przelewu za pośrednictwem usługi bankowości telefonicznej	9
3.4. Opłata za realizację polecenia przelewu za pośrednictwem usługi bankowości elektronicznej (Internet)	9
3.5. Opłata za realizację przelewu natychmiastowego	9
3.6. Opłata za realizację przelewu SORBNET2	10
3.7. Opłata za realizację polecenia zapłaty	11
3.8. Opłata za realizację zlecenia stałego	12
3.9. Opłata za realizację wpłaty gotówkowej w placówce banku na rachunek płatniczy prowadzony przez innego dostawcę usług płatniczych	12
3.10. Opłata za realizację wpłaty własnej gotówkowej w placówce banku	12
3.11. Opłata za realizację wypłaty gotówki w placówce banku	13
3.12. Opłata za realizację w placówkach Poczty Polskiej S.A. wpłaty gotówkowej na rachunek płatniczy prowadzony przez dostawcę usług płatniczych	13
4. Wysokość opłat i prowizji związanych z obsługą kart debetowych	14
4.1. Opłata za wydanie karty	14
4.2. Opłata za wznowienie karty	14
4.3. Opłata za użytkowanie karty	14
4.4. Opłata za wypłatę gotówki z użyciem karty debetowej w bankomatów własnych i wskazanych przez bank sieciach bankomatów	16
4.5. Opłata za wypłatę gotówki w bankomatów innych banków w kraju	16
4.6. Opłata za wypłatę gotówki w bankomatów innych podmiotów za granicą	17

4.7. Opłata za wpłatę gotówki we wpłatomatach/bankomatach własnych z funkcją wpłaty	17
4.8. Opłata za wpłatę gotówki we wpłatomatach/bankomatach z funkcją wpłaty innych podmiotów	18
4.9. Opłata za przewalutowanie transakcji	18
4.10. Opłata za usługę cash back	19
5. Tendencje w zakresie zmian średnich cen ważonych badanych usług płatniczych w okresie od czerwca 2005 roku do czerwca 2020 roku – tendencje zmian	19
6. Podstawowy Rachunek Płatniczy	22
7. Podsumowanie zmian cenowych w pierwszym półroczu 2020 roku	23

1. Wprowadzenie

Niniejszy materiał Departamentu Systemu Płatniczego (DSP) stanowi analizę wysokości opłat i prowizji w złotych dotyczących wybranych usług płatniczych w zakresie płatności detalicznych osób fizycznych wg stanu na dzień 30 czerwca 2020 r. i ich porównanie z poprzednim półroczem. Analiza ma charakter cykliczny i przygotowana jest przez DSP w odstępach półrocznych, począwszy od 2005 r. Służy ona do monitorowania polityki cenowej wybranych dostawców usług płatniczych w zakresie standardowych usług finansowych dla osób fizycznych. W porównaniu do poprzednich edycji, m.in. ze względu na pojawienie się na rynku polskim kompleksowych porównywarek opłat w bankach, niniejszy raport ma formę uproszczoną, niemniej pozostawiono w nim dane obrazujące otoczenie ekonomiczne i trendy w opłatach usług płatniczych.

Podobnie jak w poprzednich edycjach niniejsza analiza obejmuje:

- rachunki płatnicze, prowadzone w walucie krajowej, mające charakter rachunku standardowego, tj. najbardziej powszechnego i dostępnego dla osoby fizycznej, która ukończyła 18. rok życia (z wyłączeniem rachunków dedykowanych wybranym grupom wiekowym czy zawodowym, rachunków oferowanych klientom zamożnym oraz rachunków będących w ofercie promocyjnej) oraz
- karty płatnicze debetowe dołączone do standardowych rachunków płatniczych.

Analizą objęto czternaście banków, w tym trzynaście banków komercyjnych i jeden bank spółdzielczy. W stosunku do analizy za drugie półrocze 2019 r. liczba banków objętych analizą nie uległa zmianie. Wśród wytypowanych do niniejszej analizy banków znajdują się największe banki detaliczne, co pozwala uznać przedstawione rezultaty za reprezentatywne dla całego sektora bankowego¹.

Przeanalizowano oferty pakietowe dla osób fizycznych, po jednym pakiecie z każdej instytucji. W zakresie oferty dotyczącej rachunku płatniczego i karty debetowej przeanalizowano:

- opłaty za prowadzenie rachunków płatniczych o charakterze standardowym wraz z podstawowymi usługami płatniczymi, takimi jak: wpłaty i wypłaty gotówki, polecenie przelewu, polecenie zapłaty oraz zlecenia stałe realizowane z wykorzystaniem kanałów dystrybucji (placówka, Internet, telefon).

¹ Na dzień 30 czerwca 2020 r. suma bilansowa wszystkich banków komercyjnych wynosiła 2,11 bln zł (dane NBP). Udział czternastu analizowanych banków w grupie wszystkich banków w zakresie sum bilansowych wyniósł 74,58%. Z kolei na dzień 31 grudnia 2019 r. suma bilansowa wszystkich banków wynosiła 1,84 bln zł (dane NBP), zaś udział czternastu analizowanych banków w grupie wszystkich banków w zakresie sum bilansowych wyniósł 77,59%.

- opłaty za karty debetowe wydawane do tych rachunków i transakcje wykonywane z wykorzystaniem tych kart, takie jak: wypłata gotówki we własnych bankomatach lub wskazanych sieciach bankomatów, wypłata gotówki w bankomatach innych podmiotów w kraju, wypłata gotówki w bankomatach innych banków za granicą, przewalutowanie transakcji i usługa cash back.

Analiza przygotowana została w oparciu o ogólnie dostępne informacje zawarte na stronach internetowych wybranych banków, a także o informacje uzyskane od pracowników infolinii tych banków.

Opłaty za rachunek płatniczy, kartę debetową i powiązane z nimi usługi płatnicze prezentowane są liczbowo lub procentowo, przy czym pozycja procentowa określa maksymalną opłatę za usługę, a pozycja kwotowa stałą lub minimalną opłatę za usługę.

Wynikowe średnie ceny ww. usług płatniczych są średnimi arytmetycznymi wyliczonymi z opłat za usługi oferowane przez poszczególne instytucje.

Prezentowana analiza obarczona jest ryzykiem niepełnej porównywalności związanym z różnorodną prezentacją przez wytypowanych dostawców swoich ofert oraz różnorodnym sposobem opisu poszczególnych pozycji w tabelach opłat i prowizji.

Z uwagi na udostępnienie od 20 marca 2019 r. stron internetowych porównujących opłaty pobierane przez dostawców prowadzących rachunki płatnicze, o których jest mowa w art. 14h ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o usługach płatniczych (z późn. zm), niniejszy materiał jest ostatnim w tak szczegółowej formule, gdyż wprowadzone, zgodnie z ww. przepisami, porównywarki cen usług płatniczych w Polsce umożliwiają klientowi zapoznanie się z konkretnymi parametrami cenowymi ofert bankowych dostępnych na rynku.

Jednakże na potrzeby oceny funkcjonowania systemu płatniczego w Polsce materiał będzie kontynuowany od 2021 roku w nowej formule analitycznej, bez podawania dostępnych w porównywarkach informacji z zakresu parametrów cenowych oferty produktowej.

2. Zmiany w taryfach opłat i prowizji w grupie analizowanych banków w pierwszym półroczu 2020 r.²

W pierwszym półroczu 2020 r. zmiany cenowe w zakresie analizowanych rachunków płatniczych o charakterze standardowym i powiązanych z nimi usług wprowadziło sześć banków z grupy czternastu analizowanych, tj.: Powszechna Kasa Oszczędności Bank

² Rozdział powyższy nie uwzględnia zmian wprowadzonych przez banki w ramach oferowania, począwszy od dnia 8 sierpnia 2018 r., podstawowego rachunku płatniczego, którego warunki funkcjonowania opisano szerzej w rozdziale 6.

Polski S.A., Bank Poczty S.A., Bank Polska Kasa Opieki S.A. i Credit Agricole Bank Polska S.A., Bank Handlowy w Warszawie S.A. i Krakowski Bank Spółdzielczy.

2.1. Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.

W Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A. zmieniono warunki cenowe dla nowo otwieranych rachunków o nazwie „PKO Konto za Zero”. Zmiana ta spowodowała zmniejszenie kosztów prowadzenia samego rachunku płatniczego, niemniej wpłynęła na wzrost cen usług z nim powiązanych, szczególnie usług realizowanych w placówkach bankowych i w ramach bankowości telefonicznej oraz korzystania z karty debetowej.

Zmiany cenowe dla rachunku płatniczego „PKO Konto za Zero”, wprowadzone od dnia 1 marca 2020 r., dotyczyły:

- obniżenia miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku płatniczego „PKO Konto za Zero”, w wyniku zniesienia warunku zwalniającego z miesięcznej opłaty. Aktualnie rachunek jest bezwarunkowo bezpłatny. W stosunku do drugiego półrocza 2019 r. oznacza to obniżenie opłaty, ponieważ „PKO Konto za Zero” w poprzednim półroczu kosztowało miesięcznie 8,00 zł, a warunkiem zwalniającym z ponoszenia tej opłaty było wydanie karty debetowej do tego rachunku ,
- podniesienia opłaty za wpłatę własną gotówki w oddziale i za wypłatę własną gotówki w oddziale z 0,00 zł do 10,00 zł,
- podniesienia opłaty za realizację polecenia przelewu na rachunek w innym banku składanego w oddziale Banku i polecenia przelewu na rachunek w innym banku składanego za pośrednictwem bankowości telefonicznej z 5,99 zł do 10,00 zł,
- podniesienia opłaty za realizację polecenia przelewu na rachunek w innym banku za pośrednictwem systemu SORBNET2, która wzrosła z 30,00 zł do 45,00 zł. Opłata jest jednakowa dla obydwu przedziałów kwotowych, tj. dla kwot mniejszych od 1,0 mln zł i dla kwot równych i wyższych niż 1,0 mln zł.

Zmiany cenowe dla karty debetowej PKO Ekspres wydawanej do rachunku płatniczego „PKO Konto za Zero” dotyczyły:

- wzrostu miesięcznej opłaty za użytkowanie karty debetowej wydanej do rachunku płatniczego „PKO Konto za Zero” o 2,00 zł (z 8,00 zł do 10,00 zł) w stosunku do drugiego półrocza 2019 r. i zmiany charakteru warunku zwalniającego z ponoszenia tej opłaty (poprzednio warunkiem zwalniającym były zakupy na co najmniej 300 zł przy użyciu wydanej do rachunku karty debetowej lub BLIKa, a obecnie warunkiem zwalniającym z tej opłaty jest dokonanie minimum 5 transakcji bezgotówkowych kartą debetową wydaną do rachunku lub przy użyciu BLIKa),

- zmiany wysokości i charakteru opłaty za wypłatę gotówki w bankomatach innych banków w kraju, która uległa zmianie z minimum 5,00 zł i maksimum 3,00% do 10,00 zł i obecnie ma charakter opłaty stałej,
- wzrostu o 100% opłaty za usługę cash back, z 1,00 zł do 2,00 zł,
- obniżenia wysokości opłaty za wypłatę gotówki w bankomatach innych banków za granicą, z minimum 5,00 zł i maksimum 3,00% do 0,00 zł.

2.2. Bank Pocztowy S.A.

Bank Pocztowy S.A. od dnia 1 czerwca 2020 r. wprowadził zmiany w ofercie produktowej przeznaczonej dla osób fizycznych poprzez wprowadzenie nowego rachunku płatniczego o nazwie „Konto w Porządku”. Poprzednio analizowany rachunek płatniczy „Bliskie Konto Pocztove” został wycofany z oferty sprzedażowej i jest jedynie w obsłudze bieżącej banku dla dotychczasowych klientów.

Nowe „Konto w Porządku” jest oferowane w trzech wariantach cenowych, dedykowanych dla poszczególnych grup wiekowych:

- „Konto w Porządku Start” dla osób w wieku od 13 do 25 lat,
- „Konto w Porządku” dla osób w wieku od 26 do 64 lat oraz
- „Konto w Porządku Plus” dla osób od 65 roku życia.

Powyższe zmiany w ofercie produktowej uprościły i ujednoliciły nazewnictwo usług, z jednoczesnym wzrostem opłat za prowadzenie rachunku płatniczego i użytkowanie karty debetowej wydawanej do tego rachunku, przy czym karcie debetowej nadano szerszą funkcjonalność, umożliwiając wpłatę gotówki we wskazanych sieciach wpłatomatów w kraju.

W przypadku rachunku „Konto w Porządku”, który stanowi przedmiot niniejszej analizy, oferta przedstawia się następująco:

- miesięczna opłata za prowadzenie rachunku wynosi 7,99 zł i ma charakter warunkowy. Warunkiem zwalnającym z opłaty jest wydanie karty debetowej do tego rachunku. W stosunku do drugiego półrocza 2019 r. oznacza to wzrost opłaty i zmianę charakteru warunku uprawniającego do zwolnienia z tej opłaty. Wycofane z oferty sprzedażowej „Bliskie Konto Pocztove”, będące przedmiotem wcześniejszej analizy, kosztowało miesięcznie 6,50 zł i opłaty tej można było uniknąć, dokonując transakcji bezgotówkowych kartami wydanymi do tego rachunku płatniczego o wartości minimum 300,00 zł.
- opłaty za usługi powiązane z nowym rachunkiem (tj. realizacja polecenia zapłaty, zlecenia stałego, polecenia przelewu czy dokonanie wpłaty gotówkowej) pozostały na niezmiennym poziomie cenowym i są takie same jak w drugim półroczu 2019 r.,

gdzie analizowane były te usługi w powiązaniu z wycofanym z oferty sprzedażowej „Bliskim Kontem Pocztowym”,

- miesięczna opłata za użytkowanie karty debetowej wydanej do rachunku wynosi 6,99 zł i ma charakter warunkowy. Warunkiem uprawniającym do zwolnienia z tej opłaty jest dokonanie w danym miesiącu transakcji bezgotówkowych kartą debetową o wartości minimum 300,00 zł. Dotychczas użytkowanie karty debetowej wydawanej do wycofanego z oferty „Bliskiego Konta Pocztowego” było bezpłatne.
- obniżeniu uległa opłata za wypłatę gotówki w bankomatach innych banków w kraju z 2,00 zł do 0,00 zł. Opłaty za pozostałe usługi powiązane z kartą debetową pozostały na niezmiennym poziomie.
- wprowadzono możliwość wpłaty gotówki we wskazanych sieciach wpłatomatów w kraju z opłatą w wysokości 0,5% wpłacanej kwoty, minimum 1,00 zł.

2.3. Bank Polska Kasa Opieki S.A.

W Banku Polska Kasa Opieki S.A. zmiany cenowe dotyczyły usług powiązanych z rachunkiem płatniczym o charakterze standardowym funkcjonującym pod nazwą „KONTO PRZEKORZYSTNE” w zakresie:

- wprowadzenia opłaty za wpłatę gotówki w kasie oddziału dla kwot do 5.000,00 zł w wysokości 5,00 zł. Opłata obowiązuje od dnia 1 kwietnia 2020 r. Opłatą nie są obciążone wpłaty w oddziale w urządzeniach samoobsługowych oraz wpłaty w kasie w kwocie jednorazowej powyżej 5.000,00 zł lub wpłaty dokonywane w formie bilonu.
- obniżono opłatę za realizację zlecenia stałego złożonego w oddziale oraz za pośrednictwem bankowości telefonicznej i elektronicznej z 1,00 zł do 0,00 zł,
- podniesiono maksymalną stawkę procentową opłaty za wypłaty gotówki z bankomatów innych banków w kraju i za granicą z 2,00% do 2,30%. Opłata ta wynosi minimum 5,00 zł, maksimum 2,30% i ma charakter warunkowy. Dwie pierwsze wpłaty są bezpłatne, gdy w poprzednim miesiącu na rachunek nastąpił wpływ kwoty minimum 500,00 zł oraz dokonano w poprzednim miesiącu minimum jednej transakcji bezgotówkowej kartą wydaną do rachunku. Warunek zwalniający z ww. opłaty jest analogiczny jak miał miejsce w drugim półroczu 2019 r.
- zrezygnowano z możliwości dokonywania wpłat gotówkowych przez klienta, który nie posiada rachunku w banku, a chce przekazać środki na rachunek w innym banku. Dotychczas usługa taka była dostępna w ofercie banku z opłatą w wysokości minimum 9,00 zł, maksimum 1,00% wpłacanej kwoty.

2.4. Credit Agricole Bank Polska S.A.

W Credit Agricole Banku Polska S.A. zmiany cenowe dotyczyły wybranych usług powiązanych z rachunkiem płatniczym o charakterze standardowym „Konto dla Ciebie” w następującym zakresie:

- podniesiono opłatę za realizację polecenia przelewu na rachunek w innym banku w kraju składanego w oddziale Banku i za pośrednictwem usługi bankowości telefonicznej z 10,00 zł do 12,00 zł,
- podniesiono opłatę za realizację polecenia przelewu natychmiastowego składanego w oddziale Banku i za pośrednictwem usługi bankowości telefonicznej z 15,00 zł do 17,00 zł,
- podniesiono opłatę za wypłatę gotówki w bankomatach innych banków w kraju z 5,00 zł do 6,00 zł,
- podniesiono opłatę za wypłatę gotówki w bankomatach innych banków za granicą z 10,00 zł do 12,00 zł,
- podniesiono opłatę za usługę cash back z 0,00 zł do 2,00 zł,
- obniżono opłatę za realizację polecenia przelewu natychmiastowego na rachunek w innym banku w kraju realizowanego za pośrednictwem usługi bankowości elektronicznej (Internet) z 7,00 zł do 5,00 zł.

2.5. Bank Handlowy w Warszawie S.A.

Bank Handlowy w Warszawie S.A. obniżył opłatę za wypłatę gotówki w bankomatach innych banków za granicą, dokonywaną kartą debetową Citicard wydaną do rachunku płatniczego „Citikonto” z minimum 10,00 zł, maksimum 3,00% do 7,00 zł.

2.6. Krakowski Bank Spółdzielczy

Krakowski Bank Spółdzielczy podwyższył opłatę za usługę wpłaty gotówki przez klienta, który nie posiada rachunku w banku a chce przekazać środki na rachunek w innym banku z minimum 4,00 zł, maksimum 0,30% do minimum 6,00 zł, maksimum 0,30%.

3. Wysokość opłat i prowizji związanych z obsługą rachunku płatniczego o charakterze standardowym³

W rozdziale tym prezentowane są dane dotyczące wysokości prowizji i opłat za prowadzenie standardowego rachunku płatniczego wraz z podstawowymi usługami płatniczymi, takimi jak: polecenie przelewu, polecenie przelewu natychmiastowego, polecenie przelewu SORBNET2, polecenie zapłaty i zlecenie stałe, wpłata i wypłata gotówki w oddziale dla klienta posiadającego rachunek płatniczy w danej instytucji oraz wpłata gotówkowa dotycząca klienta, który nie posiada rachunku płatniczego, a który chce przekazać środki na rachunek płatniczy do innego dostawcy usług płatniczych. Opłaty za realizację poleceń przelewu, polecenia pobrania i zlecenia stałego dotyczą usług krajowych na rachunek w innym banku i uwzględniają różne rodzaje kanałów realizacji (oddział, telefon i Internet), a w przypadku polecenia przelewu SORBNET2 uwzględniony został podział na przelewy do kwoty 1 mln zł i przelewy powyżej 1 mln zł.

3.1. Opłata za prowadzenie rachunku płatniczego

Średnia miesięczna opłata za prowadzenie rachunku płatniczego o charakterze standardowym dla osób fizycznych wynosi 5,91 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 15,00 zł. Średnia ta uległa obniżeniu w stosunku do drugiego półrocza 2019 r. o 0,46 zł (wynosiła wówczas 6,37 zł). Na obniżenie średniej miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku płatniczego decydujący wpływ miało obniżenie tej opłaty w Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A. z 8,00 zł do 0,00 zł. Podwyższenie miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku płatniczego w Banku Pocztowym S.A. z 6,50 zł do 7,99 zł wywarło mniejszy wpływ na średnią opłatę za tę usługę.

Średnia miesięczna opłata za prowadzenie rachunku płatniczego po uwzględnieniu warunków uprawniających do zwolnienia z tej opłaty wynosi średnio 1,77 zł i nie uległa zmianie w stosunku do drugiego półrocza 2019 r. Opłaty dla tej kategorii wahają się w przedziale od 0,00 zł do 15,00 zł.

We wszystkich badanych instytucjach opłata za obsługę rachunku płatniczego pobierana jest w cyklu miesięcznym i ma charakter opłaty warunkowej lub stałej. W analizowanych bankach przeważa opłata o charakterze warunkowym:

³ Rozdział powyższy nie uwzględnia zmian wprowadzonych przez banki w ramach oferowania, począwszy od dnia 8 sierpnia 2018 r., podstawowego rachunku płatniczego, którego warunki funkcjonowania opisano szerzej w rozdziale 6.

- cztery instytucje prowadzą rachunek płatniczy bezpłatnie, bez konieczności realizacji dodatkowych warunków (Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polska S.A., Santander Bank Polska S.A., mBank S.A. i BNP Paribas Bank Polska S.A.),
- dwie instytucje pobierają opłatę stałą w wysokości 3,80 zł i 12,00 zł (Krakowski Bank Spółdzielczy i ING Bank Śląski S.A.),
- osiem pozostałych instytucji oferuje bezpłatny rachunek płatniczy po spełnieniu określonych warunków, w przypadku ich niespełnienia opłaty za prowadzenie rachunku płatniczego wyniosą od 5,00 zł do 15,00 zł. Warunkami zwalniającymi z ponoszenia miesięcznej opłaty lub wpływającymi na jej obniżenie są:
 - zapewnienie miesięcznych wpływów na rachunek płatniczy w określonej minimalnej kwocie (Bank Handlowy w Warszawie S.A., Alior Bank S.A. i Bank Ochrony Środowiska S.A.),
 - posiadanie karty debetowej do rachunku płatniczego (Bank Pocztowy S.A.),
 - dokonanie określonej liczby transakcji bezgotówkowych kartą debetową wydaną do rachunku płatniczego (Getin Noble Bank S.A.),
 - zapewnienie miesięcznych wpływów na rachunek płatniczy w wymaganej kwocie oraz wymaganej liczby transakcji bezgotówkowych dokonanych kartą debetową wydaną do rachunku, tzw. warunek mieszany (Bank Millennium S.A., Credit Agricole Bank Polska S.A. i Bank Polska Kasa Opieki S.A.).

3.2. Opłata za realizację polecenia przelewu w placówce banku

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu składanego w placówce banku wynosi 8,46 zł i waha się w przedziale od 2,00 zł do 20,00 zł, wykazując wzrost w stosunku do drugiego półrocza 2019 r. o 0,43 zł (wynosiła wówczas 8,03 zł). Wzrost średniej opłaty za tę usługę spowodowany jest podwyżką opłaty za realizację polecenia przelewu w placówce banku przez dwóch dostawców:

- Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polska S.A. - z 5,99 zł do 10,00 zł,
- Credit Agricole Bank Polska S.A. - z 10,00 zł do 12,00 zł.

Opłata za realizację przelewu w placówce banku obowiązuje we wszystkich czternastu analizowanych instytucjach. W pierwszym półroczu 2020 r. opłatę za realizację polecenia przelewu składanego w placówce banku podniosły dwie instytucje, przy czym żadna analizowana instytucja nie podniosła opłaty za realizację przelewu przez internet (12 instytucji przelewy internetowe ma za 0,00 zł). Świadczy to o tym, że polityka cenowa banków ukierunkowana jest na elektroniczne kanały dystrybucji usług płatniczych i klientów zdalnie wykonujących transakcje płatnicze.

3.3. Opłata za realizację polecenia przelewu za pośrednictwem usługi bankowości telefonicznej

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu przez telefon wynosi 7,20 zł i waha się w przedziale od 2,00 zł do 20,00 zł, wykazując wzrost w stosunku do grudnia 2019 r. o 0,61 zł (wynosiła wówczas 6,59 zł). Wzrost średniej za tę usługę wynika z podniesienia opłaty za realizację polecenia przelewu w serwisie telefonicznym (u konsultanta) przez dwóch dostawców:

- Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polska S.A. - z 5,99 zł do 10,00 zł,
- Credit Agricole Bank Polska S.A. - z 10,00 zł do 12,00 zł.

Usługa ta jest dostępna w dziesięciu na czternaście analizowanych instytucji. Zasadą jest, że przelewy realizowane przez automatyczny serwis telefoniczny są zwolnione z opłaty, natomiast przelewy z udziałem konsultanta są płatne. Z tego kanału dystrybucji usług wycofały się ING Bank Śląski S.A., Santander Bank Polska S.A. i mBank S.A., a Krakowski Bank Spółdzielczy nie oferował usługi w tym kanale.

3.4. Opłata za realizację polecenia przelewu za pośrednictwem usługi bankowości elektronicznej (Internet)

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu za pośrednictwem Internetu pozostała na niezmiennym poziomie i wynosi 0,05 zł, wahając się od 0,00 zł do 0,60 zł.

Usługa ta jest dostępna we wszystkich czternastu analizowanych bankach. W zdecydowanej większości, tj. w dwunastu na czternaście, realizacja przelewu przez Internet odbywa się za darmo. Opłatę za tę usługę ponoszą jedynie klienci Krakowskiego Banku Spółdzielczego w wysokości 0,60 zł (opłata stała, bezwarunkowa) i klienci Banku Ochrony Środowiska S.A. w wysokości 0,10 zł (opłata warunkowa).

3.5. Opłata za realizację przelewu natychmiastowego

Usługę przelewu natychmiastowego oferują wszystkie analizowane banki. W I półroczu 2020 r. zmiany cenowe w zakresie tej usługi wprowadził tylko Credit Agricole Bank Polska S.A. polegające na podwyższeniu jednorazowej opłaty za realizację przelewu poprzez telefon i w oddziale o 2,00 zł (z 15,00 zł do 17,00 zł) i obniżeniu opłaty o 2,00 zł za realizację przelewu natychmiastowego poprzez internet (z 7,00 zł do 5,00 zł). Jednocześnie Credit Agricole Bank Polska S.A. wprowadził ofertę pakietu „Przelewy ekspresowe” z opłatą miesięczną w wysokości 9,00 zł, w ramach którego można składać dowolną liczbę przelewów w miesiącu

kalendarzowym w serwisie internetowym, mobilnym, telefonicznym lub w placówkach banku.

W trzynastu bankach usługa ta jest płatna, a opłaty są zróżnicowane w zależności od kanału dystrybucji. Podobnie, jak w przypadku przelewu tradycyjnego, najtańszym kanałem jest kanał bankowości elektronicznej (Internet). W Santander Banku Polska S.A. można przez Internet bezpłatnie zrealizować przelew natychmiastowy.

3.5.1. Średnia opłata za przelew natychmiastowy realizowany w placówce

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu natychmiastowego w placówce wynosi 11,66 zł i waha się w przedziale od 5,00 zł do 30,00 zł. W stosunku do drugiego półrocza 2019 r. średnia cena tej usługi wzrosła o 0,22 zł (wynosiła wówczas 11,44 zł) w wyniku podniesienia opłaty za tę usługę w Credit Agricole Banku Polska S.A. z 15,00 zł do 17,00 zł. Usługa dostępna jest obecnie w dziewięciu bankach.

3.5.2. Średnia opłata za przelew natychmiastowy realizowany za pośrednictwem usługi bankowości telefonicznej

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu natychmiastowego realizowanego w serwisie telefonicznym wynosi 13,79 zł i waha się od 5,00 zł do 30,00 zł. W stosunku do drugiego półrocza 2019 r. średnia cena tej usługi wzrosła o 0,39 zł (wynosiła wówczas 13,40 zł) w wyniku podniesienia opłaty za tę usługę w Credit Agricole Banku Polska S.A. z 15,00 zł do 17,00 zł. Usługa w tym kanale dostępna jest w pięciu instytucjach.

3.5.3. Średnia opłata za przelew natychmiastowy realizowany za pośrednictwem usługi bankowości elektronicznej (Internet)

Średnia opłata za realizację polecenia przelewu natychmiastowego realizowanego w serwisie internetowym wynosi 5,38 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 15,00 zł. W stosunku do drugiego półrocza 2019 r. średnia cena tej usługi spadła o 0,15 zł (wynosiła wówczas 5,53 zł) na skutek obniżenia opłaty za tę usługę w Credit Agricole Banku Polska S.A. z 7,00 zł do 5,00 zł. Usługa dostępna jest w trzynastu bankach.

3.6. Opłata za realizację przelewu SORBNET2

System płatności SORBNET2 dopuszcza możliwość realizacji zleceń przelewu, zarówno wysokokwotowych (w kwotach od 1.000.000,00 zł), jak i niskokwotowych (poniżej

1.000.000,00 zł). Możliwość realizacji zleceń niskokwotowych w ramach tego systemu, dedykowanego rozrachunkowi zleceń wysokokwotowych, znajduje odzwierciedlenie w wysokości opłat za tę usługę. Opłaty są wyższe dla przelewów w kwotach poniżej 1.000.000,00 zł i niższe dla przelewów w kwotach od 1.000.000,00 zł.

W analizowanym półroczu zmiany cenowe polegające na podwyższeniu opłaty za tę usługę wprowadziła Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. Opłata wzrosła z 30,00 zł do 45,00 zł i jest jednakowa dla przelewów w kwocie poniżej 1.000.000,00 zł i dla przelewów w kwocie równej lub wyższej od 1.000.000,00 zł. Usługa dostępna jest we wszystkich czternastu analizowanych bankach, przy czym dla klientów Banku Handlowego w Warszawie S.A. i Banku Polska Kasa Opieki S.A. usługa ta jest dostępna dla przelewów wysokokwotowych.

3.6.1. Opłata za przelew SORBNET2 w kwocie poniżej 1.000.000,00 zł

Średnia opłata dla przelewów w kwocie poniżej 1.000.000,00 zł wynosi 31,00 zł i waha się w przedziale od 20,00 zł do 45,00 zł. W stosunku do drugiego półrocza 2019 r. średnia opłata wzrosła o 1,25 zł (wynosiła wówczas 29,75 zł) w wyniku podniesienia opłaty za tę usługę w Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A. z 30,00 zł do 45,00 zł.

3.6.2. Opłata za przelew SORBNET2 w kwocie równej lub wyższej od 1.000.000,00 zł

Średnia opłata dla przelewów w kwocie równej lub wyższej od 1.000.000,00 zł wynosi 24,92 zł i waha się w przedziale od 4,99 zł do 45,00 zł. W stosunku do drugiego półrocza 2019 r. średnia opłata wzrosła o 1,07 zł (wynosiła wówczas 23,85 zł) w wyniku podwyższenia opłaty za tę usługę w Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A. z 30,00 zł do 45,00 zł.

3.7. Opłata za realizację polecenia zapłaty

Średnia opłata za realizację polecenia zapłaty wynosi 0,28 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 3,00 zł. Nie było zmian cenowych dla tej usługi w grupie analizowanych banków i opłata utrzymuje się na takim samym poziomie, jak w drugim półroczu 2019 r.

Spśród czternastu analizowanych instytucji opłatę pobierały Krakowski Bank Spółdzielczy (3,00 zł) i Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. (1,00 zł).

3.8. Opłata za realizację zlecenia stałego

Średnia opłata za realizację zlecenia stałego wynosi 0,17 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 2,50 zł. W stosunku do drugiego półrocza 2019 r. średnia opłata spadła o 0,08 zł (wynosiła wówczas 0,25 zł) na skutek obniżenia tej opłaty przez Bank Polska Kasa Opieki S.A. z 1,00 zł do 0,00 zł.

Spośród czternastu analizowanych instytucji tylko Krakowski Bank Spółdzielczy pobiera taką opłatę (2,50 zł).

3.9. Opłata za realizację wpłaty gotówkowej w placówce banku na rachunek płatniczy prowadzony przez innego dostawcę usług płatniczych

Średnia opłata za realizację wpłaty gotówkowej w placówce banku przez klienta, który nie posiada w danym banku rachunku płatniczego, a chce dokonać wpłaty na rachunek płatniczy prowadzony przez innego dostawcę usług płatniczych, wynosi minimum 16,12 zł, maksimum 0,85% kwoty wpłaty. W stosunku do drugiego półrocza 2019 r. oznacza to wzrost średniej opłaty wyrażonej w ujęciu liczbowym o 1,01 zł (wynosiła wówczas 15,11 zł) i niewielkie obniżenie średniej w ujęciu procentowym o 0,01 pp. (wynosiła wówczas 0,86%). W analizowanym półroczu taką usługę oferowało osiem banków, wśród których zmiany w tym zakresie wprowadziły:

- Krakowski Bank Spółdzielczy, podnosząc opłatę z minimum 4,00 zł, maksimum 0,30% do minimum 6,00 zł, maksimum 0,30%,
- Bank Polska Kasa Opieki S.A., wycofując tę usługę ze swojej oferty.

3.10. Opłata za realizację wpłaty własnej gotówkowej w placówce banku

Średnia opłata za realizację wpłaty własnej gotówkowej w placówce banku przez klienta, który posiada w tym banku rachunek płatniczy, wynosi 2,61 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 10,00 zł. W stosunku do drugiego półrocza 2019 r. średnia cena tej usługi wzrosła o 0,38 zł (wynosiła wówczas 2,23 zł) w wyniku podwyżek wprowadzonych przez:

- Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A. z 0,00 zł do 10,00 zł,
- Bank Polska Kasa Opieki S.A. z 0,00 zł do 5,00 zł.

W większości analizowanych instytucji klienci nie ponoszą dodatkowych opłat za wpłatę gotówki na własny rachunek płatniczy. Opłatę taką ponoszą klienci pięciu z czternastu analizowanych instytucji, tj.: Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego S.A. (10,00 zł), Santander Banku Polska S.A. (10,00 zł), BNP Paribas Banku Polska S.A. (10,00 zł), mBanku S.A. (9,00 zł) i Banku Polska Kasa Opieki S.A. (5,00 zł), przy czym w BNP Paribas Banku Polska S.A.

pierwsza wpłata w miesiącu jest bezpłatna, zaś druga i kolejne wynoszą 10,00 zł dla kwoty do 5.000,00 zł i 5,00 zł dla kwoty powyżej 5.000,00 zł. Usługa nie figuruje w tabeli opłat i prowizji Banku Pocztowego S.A.

3.11. Opłata za realizację wypłaty gotówki w placówce banku

Średnia opłata za realizację wypłaty gotówki w placówce banku wynosi 3,25 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 10,00 zł. W stosunku do drugiego półrocza 2019 r. średnia cena tej usługi wzrosła o 0,84 zł (wynosiła wówczas 2,41 zł) na skutek podniesienia opłaty za tę usługę przez Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A. z 0,00 zł do 10,00 zł.

W większości analizowanych instytucji wypłata gotówki w placówce odbywa się bez dodatkowych opłat. Opłatę za tę usługę ponoszą klienci czterech z czternastu analizowanych instytucji, tj.: Powszechnej Kasy Oszczędności Banku Polskiego S.A. (10,00 zł), Santander Banku Polska S.A. (10,00 zł), BNP Paribas Banku S.A. (10,00 zł) i mBanku S.A. (9,00 zł). Usługa nie figuruje w tabelach opłat i prowizji Banku Polska Kasa Opieki S.A. i Banku Pocztowego S.A.

3.12. Opłata za realizację w placówkach Poczty Polskiej S.A. wpłaty gotówkowej na rachunek płatniczy prowadzony przez dostawcę usług płatniczych

Opłaty za wpłaty o charakterze standardowym na rachunki płatnicze realizowane w placówkach Poczty Polskiej S.A. na koniec analizowanego półrocza kształtowały się następująco:

- wpłata STANDARD – 3,40 zł przy kwocie wpłaty w wysokości do 600,00 zł oraz 0,60% od kwoty wpłaty w wysokości powyżej 600,00 zł,
- wpłata STANDARD PRIORYTET – 3,50 zł przy kwocie wpłaty w wysokości do 600,00 zł oraz 0,60% od kwoty wpłaty w wysokości powyżej 600,00 zł,
- wpłaty na rzecz:
 - Krajowej Administracji Skarbowej – 12,00 zł przy kwocie wpłaty w wysokości do 1.200,00 zł oraz 1,00% od kwoty wpłaty w wysokości powyżej 1.200,00 zł,
 - jednostek samorządu terytorialnego – 3,40 zł przy kwocie wpłaty w wysokości do 600,00 zł oraz 0,60% od kwoty wpłaty w wysokości powyżej 600,00 zł,
- „Wpłata Ekspres”, która umożliwia dokonanie wpłaty na rachunek płatniczy w trybie natychmiastowym. Usługa świadczona jest w systemie BlueCash. Maksymalna kwota wpłaty wynosi 5.000,00 zł. Opłata za tę usługę kształtuje się następująco:
 - 7,00 zł przy kwocie wpłaty w wysokości do 600,00 zł,

- 1,20% od kwoty wpłaty w wysokości od 600,01 zł do 5.000,00 zł.

Nie było zmian cenowych za usługi finansowe realizowane w placówkach Poczty Polskiej S.A. w analizowanym półroczu.

4. Wysokość opłat i prowizji związanych z obsługą kart debetowych⁴

Przedmiotem niniejszej analizy jest wysokość opłat i prowizji związanych z wydawaniem i obsługą kart debetowych dołączanych do analizowanych rachunków płatniczych oraz usług z nimi powiązanych, takich jak: wypłata gotówki z użyciem karty debetowej w bankomatach (własnych, innych sieci w kraju i za granicą), wpłata gotówki we wpłatomacie własnym lub wskazanych sieci, wpłata gotówki we wpłatomacie obcym, prowizja za przewalutowanie operacji oraz usługa cash back.

4.1. Opłata za wydanie karty

Aktualnie nie odnotowano w żadnym z analizowanych banków opłaty za wydawanie karty debetowej.

4.2. Opłata za wznowienie karty

Opłatę za wznowienie karty debetowej pobiera tylko Santander Bank Polska S.A. w wysokości 15,00 zł. W analizowanym półroczu nie było zmiany cenowej w zakresie tej opłaty.

4.3. Opłata za użytkowanie karty

Na czternaście analizowanych instytucji, w jednym przypadku do analizy przyjęto więcej niż jedną ofertę karty debetowej wydawanej do rachunku płatniczego. Dotyczy to BNP Paribas Banku Polska S.A. oferującego trzy karty debetowe, dlatego analiza obejmuje szesnaście kart debetowych.

Średnia miesięczna opłata za użytkowanie karty debetowej wynosi 6,09 zł i waha się od 0,00 zł do 10,00 zł. W stosunku do drugiego półrocza 2019 r. średnia opłata wzrosła o 0,56 zł (wynosiła wówczas 5,53 zł) na skutek podniesienia opłaty w:

⁴ Rozdział powyższy nie uwzględnia zmian wprowadzonych przez banki w ramach oferowania, począwszy od dnia 8 sierpnia 2018 r., podstawowego rachunku płatniczego, którego warunki funkcjonowania opisano szerzej w rozdziale 6.

- Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A. z 8,00 zł do 10,00 zł, opłata ma charakter warunkowy, a warunkiem zwalniającym z niej jest rozliczenie w danym miesiącu minimum 5 transakcji bezgotówkowych wykonanych kartą debetową wydaną do rachunku płatniczego lub przy użyciu BLIK,
- Banku Pocztowym S.A. z 0,00 zł do 6,99 zł, opłata ma charakter warunkowy, a warunkiem uprawniającym do zwolnienia z tej opłaty jest dokonanie w danym miesiącu kalendarzowym transakcji bezgotówkowych kartą debetową wydaną do rachunku płatniczego o wartości minimum 300,00 zł.

Średnia miesięczna opłata za użytkowanie karty debetowej po uwzględnieniu warunków uprawniających do zwolnienia z tej opłaty wynosi 1,72 zł i waha się od 0,00 zł do 10,00 zł. W stosunku do drugiego półrocza 2019 r. średnia opłata nie uległa zmianie.

Opłata za użytkowanie karty ma charakter opłaty miesięcznej i w zdecydowanej większości warunkowej. Warunki uprawniające do zwolnienia z opłaty za użytkowanie karty to minimalna wartość lub minimalna liczba miesięcznych transakcji bezgotówkowych realizowanych kartą. Z analizy wynika, że przeważają warunki o charakterze wartościowym.

Spośród czternastu analizowanych instytucji:

- w jednej instytucji miesięczna opłata za użytkowanie karty wynosi 0,00 zł i jest bezwarunkowa (Getin Noble Bank S.A.),
- w dziewięciu instytucjach nie pobiera się miesięcznych opłat za użytkowanie karty debetowej po spełnieniu następujących warunków:
 - wykonanie w danym miesiącu transakcji bezgotówkowych o wartości w przedziale od 100,00 zł do 500,00 zł (ING Bank Śląski S.A., Bank Ochrony Środowiska S.A., Alior Bank S.A. i Bank Poczty S.A.),
 - wykonanie w danym miesiącu transakcji bezgotówkowych w liczbie od jednej do pięciu (Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., mBank S.A. i BNP Paribas Bank Polska S.A.),
 - wykonanie w danym miesiącu co najmniej jednej płatności bezgotówkowej kartą wydaną do rachunku płatniczego oraz zapewnienie łącznych wpływów zewnętrznych na ten rachunek w przedziale od 500,00 zł do 1.000,00 zł (Bank Millennium S.A., Credit Agricole Bank Polska S.A. i Bank Polska Kasa Opieki S.A.),
- w trzech instytucjach miesięczna opłata za użytkowanie karty jest stała i wynosi od 3,50 zł do 10,00 zł (Krakowski Bank Spółdzielczy 3,50 zł, Bank Handlowy w Warszawie S.A. 8,00 zł i BNP Paribas Bank Polska S.A. 10,00 zł),
- w jednej instytucji miesięczna opłata za użytkowanie karty jest opcjonalna, tj. może być stała w wysokości 3,00 zł lub warunkowa w wysokości 5,00 zł. Warunkiem

zwalniającym z opłaty w wysokości 5,00 zł jest dokonanie w danym miesiącu co najmniej 5 transakcji bezgotówkowych (Santander Bank Polska S.A.).

4.4. Opłata za wypłatę gotówki z użyciem karty debetowej w bankomatów własnych i wskazanych przez bank sieciach bankomatów

Średnia opłata za wypłatę gotówki z użyciem karty debetowej wydanej do rachunku płatniczego w bankomatów własnych i wskazanych przez bank sieciach bankomatów wynosi 0,31 zł i waha się w przedziale od 0,00 zł do 2,50 zł, wykazując spadek o 0,13 zł w stosunku do drugiego półrocza 2019 r. (wynosiła wówczas 0,44 zł). Spadek średniej wynika z obniżenia opłaty za tę usługę w Banku Pocztowym S.A. z 2,00 zł do 0,00 zł.

W dwunastu na czternaście analizowanych banków usługa ta jest bezpłatna, natomiast w mBanku S.A i Banku Ochrony Środowiska S.A. pobierana jest opłata w wysokości 2,50 zł za wypłatę gotówki w kwocie poniżej 100 zł, zaś wypłata gotówki w kwocie równej i wyższej od 100 zł jest bezprowizyjna.

4.5. Opłata za wypłatę gotówki w bankomatów innych banków w kraju

Średnia minimalna opłata w złotych i średnia maksymalna opłata liczona procentem od wypłacanej kwoty wynosi odpowiednio 3,56 zł i 2,15%. Opłata złotowa waha się w przedziale od 0,00 zł do 10,00 zł, a opłata procentowa od 2,00% do 2,30%. Średnia minimalna opłata w złotych w stosunku do grudnia 2019 r. uległa podwyższeniu o 0,37 zł (wynosiła wówczas 3,19 zł), natomiast średnia opłata maksymalna liczona procentem od wypłacanej kwoty uległa obniżeniu o 0,18 pp. (wynosiła wówczas 2,33%). Wzrost średniej minimalnej opłaty w złotych wynika z podniesienia tej opłaty przez:

- Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A. z minimum 5,00 zł, maksimum 3,00% do 10,00 zł,
- Credit Agricole Bank Polski S.A. z 5,00 zł do 6,00 zł.

W zakresie średniej maksymalnej liczonej procentem od wypłacanej kwoty zmiany wprowadziło dwóch dostawców, przy czym zdecydowany wpływ na obniżenie średniej miała zmiana formuły tej opłaty dokonana przez Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A. z maksymalnej stawki procentowej wynoszącej 3,00% na opłatę stałą wynoszącą 10,00 zł.

Podwyższenie maksymalnej stawki procentowej opłaty za tę usługę przez Bank Polska Kasa Opieki S.A. z 2,00% do 2,30% nie miało większego wpływu na średnią cenę tej usługi.

W grupie czternastu analizowanych instytucji:

- w trzech instytucjach za wypłatę w obcych bankomatach w kraju nie pobiera się opłat (ING Bank Śląski S.A., Getin Noble Bank S.A. i BNP Paribas Bank Polska S.A.),
- w pięciu instytucjach wypłata w obcych bankomatach w kraju może być bezpłatna po spełnieniu określonych warunków (Bank Millennium S.A., Bank Polska Kasa Opieki S.A., Credit Agricole Bank Polska S.A., Bank Poczty S.A. i Santander Bank Polska S.A.). Warunki dotyczą liczby transakcji bezgotówkowych dokonanych kartą debetową wydaną do rachunku lub miesięcznych wpływów na rachunek płatniczy oraz wykupienia abonamentu uprawniającego do bezpłatnych wypłat.
- w dwóch instytucjach wypłata w obcych bankomatach w kraju jest zróżnicowana w zależności od kwoty wypłaty, dla wypłat gotówki w kwocie równej i wyższej od 100,00 zł usługa jest bezpłatna, a dla wypłat w kwocie poniżej 100,00 zł opłata wynosi 2,50 zł (mBank S.A. i Bank Ochrony Środowiska S.A.),
- w czterech pozostałych instytucjach opłata za wypłaty gotówki z obcych bankomatów jest stała i waha się od 2,00 zł do 10,00 zł (Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., Bank Handlowy w Warszawie S.A., Krakowski Bank Spółdzielczy i Alior Bank S.A.).

4.6. Opłata za wypłatę gotówki w bankomatach innych podmiotów za granicą

Średnia minimalna opłata w złotych i średnia maksymalna opłata liczona procentem od wypłacanej kwoty wynosi odpowiednio 6,23 zł i 2,55%. Opłata złotowa waha się w przedziale od 0,00 zł do 12,00 zł, a opłata procentowa od 1,00% do 4,50%. W stosunku do grudnia 2019 r. zarówno opłata w złotych, jak również opłata procentowa uległy obniżeniu odpowiednio o 0,40 zł i 0,08 pp. (wynosiły one wówczas 6,63 zł i 2,63%). Na obniżenie średniej opłaty za tę usługę wpływ miała zmiana formuły tej opłaty i jej obniżenie w:

- Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A. - usługa ta jest bezpłatna, dotychczasowa opłata wynosiła minimalnie 5,00 zł i maksymalnie 3,00%,
- Banku Handlowym w Warszawie S.A. - opłata za tę usługę wynosi 7,00 zł, zamiast dotychczasowej wynoszącej minimalnie 10,00 zł i maksymalnie 3,00%.

Podwyższenie opłaty za tę usługę przez Credit Agricole Bank Polska S.A. z 10,00 zł do 12,00 zł oraz podwyższenie maksymalnej stawki procentowej opłaty za tę usługę przez Bank Polska Kasa Opieki S.A. z 2,00% do 2,30% nie miało większego wpływu na średnią cenę tej usługi.

4.7. Opłata za wpłatę gotówki we wpłatomatach/bankomatach własnych z funkcją wpłaty

Usługa wpłaty gotówki we wpłatomatach własnych lub bankomatach własnych z funkcją wpłaty staje się coraz bardziej popularna. Usługę tę oferuje osiem na czternaście

analizowanych banków: Bank Handlowy w Warszawie S.A., ING Bank Śląski S.A., Santander Bank Polska S.A., mBank S.A., Bank Millennium S.A., BNP Paribas Bank Polska S.A., Alior Bank S.A. i Getin Noble Bank Polska S.A. W siedmiu instytucjach ta usługa jest bezpłatna. W Alior Banku S.A. opłata wynosi min. 1,00 zł i maks. 0,2%. Nie było zmian cenowych dla tej usługi w analizowanym półroczu.

4.8. Opłata za wpłatę gotówki we wpłatomatach/bankomatach z funkcją wpłaty innych podmiotów

W analizowanym półroczu do grupy banków oferujących usługę wpłaty gotówki we wpłatomatach lub bankomatach z funkcją wpłaty innych banków dołączył Bank Pocztowy S.A. z opłatą za tę usługę w wysokości 0,5%, minimum 1,00 zł. Aktualnie pięć banków na czternaście analizowanych oferuje tę usługę: Bank Handlowy w Warszawie S.A., mBank S.A., Alior Bank S.A., Getin Noble Bank S.A. i Bank Pocztowy S.A. Usługa ta we wszystkich oferujących ją bankach jest płatna, formuła opłaty jest zróżnicowana, począwszy od opłaty stałej po stawki w ujęciu procentowym i minimalne w złotych.

Średnia minimalna stawka opłaty dla tej usługi wynosi 2,60 zł, wahając się w przedziale od 1,00 zł do 8,00 zł, a średnia stawka liczona procentem od wpłacanej kwoty wynosi 0,48% i waha się w przedziale od 0,2% do 0,6%. Nie było zmian cenowych dla tej usługi w analizowanym półroczu.

W Banku Handlowym w Warszawie S.A. opłata za tę usługę ma charakter stały i wynosi 8,00 zł za każdą wpłatę. Jednocześnie bank oferuje abonament uprawniający do nieograniczonej liczby wpłat gotówki w bankomatach innych banków w cenie 3,00 zł miesięcznie.

4.9. Opłata za przewalutowanie transakcji

Średnia opłata za tę usługę wynosi 2,93% i mieści się w przedziale od 0,00% do 5,90%. W stosunku do drugiego półrocza 2019 r. średnia utrzymała się na niezmiennym poziomie i nie było zmian cenowych dla tej usługi.

Prowizja za przewalutowanie występuje w dziesięciu na czternaście analizowanych instytucji. W ING Banku Śląskim S.A. i Alior Banku S.A. prowizja za przewalutowanie dotyczy tylko transakcji dokonanych kartą Visa.

4.10. Opłata za usługę cash back

Średnia opłata za tę usługę wynosi 0,70 zł i waha się od 0,00 zł do 2,00 zł. W stosunku do drugiego półrocza 2019 r. średnia opłata wzrosła o 0,20 zł (wynosiła wówczas 0,50 zł). Opłatę za tę usługę podniosły:

- Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. z 1,00 zł do 2,00 zł,
- Credit Agricole Bank Polska S.A. z 0,00 zł do 2,00 zł.

Wśród czternastu analizowanych instytucji usługę cash back oferuje trzynaście banków. Nie można z niej skorzystać jedynie w Banku Ochrony Środowiska S.A.

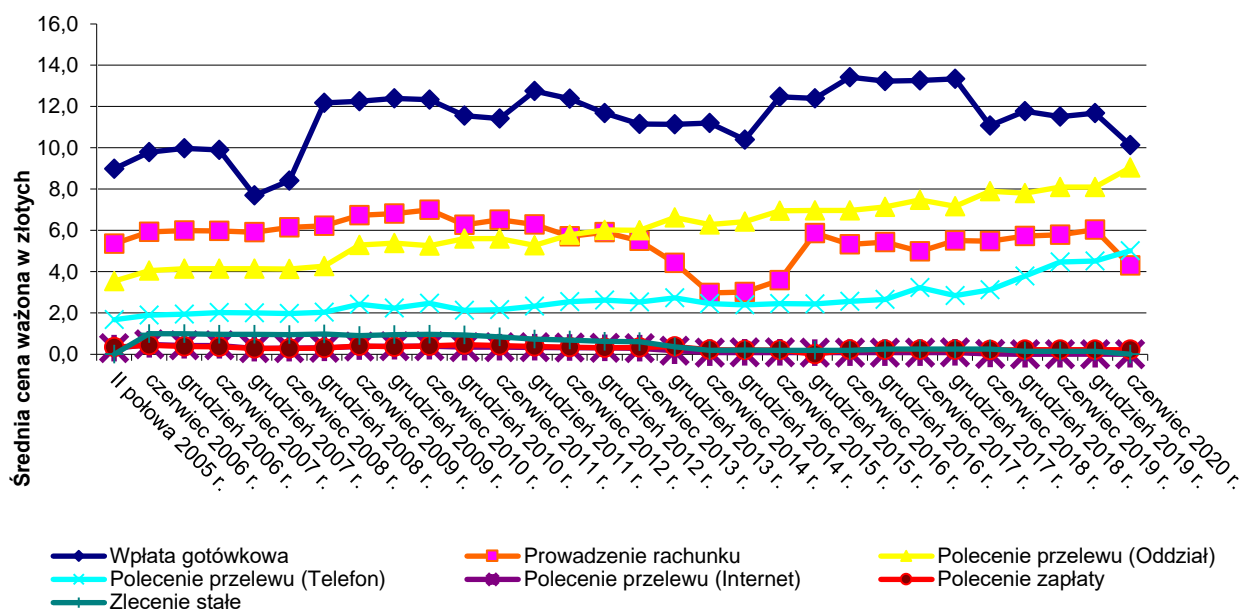
Limity wypłat w ramach tej usługi wynoszą: dla kart z logo Mastercard 500,00 zł, a dla kart z logo Visa 300,00 zł.

5. Tendencje w zakresie zmian średnich cen ważonych badanych usług płatniczych w okresie od czerwca 2005 roku do czerwca 2020 roku – tendencje zmian

Porównanie średnich cen ważonych poszczególnych badanych usług płatniczych w okresie od drugiej połowy 2005 r. do czerwca 2020 r. prezentuje wykres nr 1. Zastosowano w nim średnią ważoną, gdzie tzw. wagą jest pozycja instytucji na rynku mierzona wielkością jego sumy bilansowej. Przy takim założeniu uzyskana średnia zbliża się najbardziej do cen poszczególnych usług w bankach o największym udziale w rynku. Na wykresie nr 1 widać zmiany średnich cen spowodowane decyzjami o podwyżkach lub obniżkach największych instytucji, podczas gdy takie same lub nawet większe ruchy cenowe dokonywane przez mniejsze banki pozostają na wykresie prawie niezauważalne.

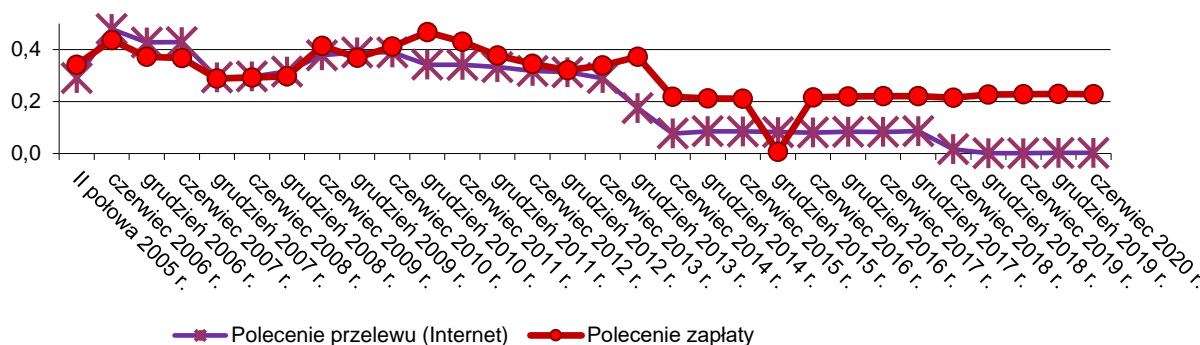
W okresie prowadzonych analiz wyraźnie widoczna jest różnica między ceną najwyższą, odnoszącą się do usług opartych na obsłudze manualnej, takich jak wpłata gotówkowa i polecenie przelewu złożone w oddziale, a cenami niższymi, odnoszącymi się do usług zdalnych preferowanych przez banki, tj. polecenia przelewu wykonywanego przez Internet i polecenia zapłaty.

Wykres nr 1. Tendencje zmian średnich ważonych poszczególnych usług płatniczych w okresie drugiej połowy 2005 r. do 30 czerwca 2020 r.



Porównanie średnich cen ważonych tylko dla polecenia zapłaty i polecenia przelewu (Internet) w tym okresie prezentuje wykres nr 2.

Wykres nr 2. Tendencje zmian średnich ważonych w zakresie polecenia zapłaty i polecenia przelewu (Internet) w okresie od drugiej połowy 2005 r. do 30 czerwca 2020 r.



Analiza poszczególnych średnich ważonych cen za usługi związane z rachunkiem płatniczym pozwala na następujące stwierdzenia:

- Wpłata gotówkowa – średnia ważona cena minimalna wpłaty gotówkowej dokonywanej przez klienta, który nie posiada rachunku w banku, a chce przekazać środki na rachunek w innym banku, wynosiła w czerwcu 2019 r. 11,51 zł, w grudniu 2019 r. 11,68 zł i w czerwcu 2020 r. 10,13 zł. W stosunku do drugiego półrocza 2019 r. średnia ważona uległa obniżeniu z uwagi na wycofanie tej usługi przez Bank Polska Kasa Opieki S.A., gdzie opłata za nią wynosiła minimum 9,00 zł i maksimum 1,00%. Podwyższenie opłaty za tę usługę w Krakowskim Banku Spółdzielczym z minimum 4,00 zł, maksimum 0,30% do minimum 6,00 zł, maksimum 0,30% nie miało większego wpływu na średnią za tę usługę. Średnia ta nadal pozostaje na najwyższym poziomie spośród badanych usług płatniczych i wynika z polityki cenowej banków, zachęcających klientów do korzystania z elektronicznych kanałów obsługi i bezgotówkowych form płatności.
- Prowadzenie rachunku płatniczego – średnia ważona opłata za prowadzenie rachunku płatniczego wyniosła w czerwcu 2019 r. 5,80 zł, w grudniu 2019 r. 6,05 zł, a w czerwcu 2020 r. 4,30 zł. Spadek średniej ważonej za tę usługę w stosunku do poprzedniego półrocza wynika z obniżenia miesięcznej opłaty za prowadzenie rachunku płatniczego przez Powszechną Kasę Oszczędności Bank Polski S.A. z 8,00 zł do 0,00 zł. Podwyższenie opłaty za tę usługę z 6,50 zł do 7,99 zł w Banku Pocztowym S.A. nie miało większego wpływu na średnią ważoną za tę usługę.
- Polecenie przelewu zlecane w oddziale – średnia cena ważona wyniosła w czerwcu 2019 r. 8,10 zł, w grudniu 2019 r. 8,10 zł, a w czerwcu 2020 r. 9,04 zł. Wzrost średniej ważonej opłaty za tę usługę o 0,94 zł w stosunku do poprzedniego półrocza wynika z podwyższenia opłaty za tę usługę w Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A. z 5,99 zł do 10,00 zł i w Credit Agricole Banku Polska S.A. z 10,00 zł do 12,00 zł.
- Polecenie przelewu zlecane przez telefon – średnia cena ważona za tę usługę wyniosła w czerwcu 2019 r. 4,48 zł, w grudniu 2019 r. 4,51 zł, a w czerwcu 2020 r. 5,01 zł, wykazując wzrost w stosunku do poprzedniego półrocza o 0,50 zł. Na wzrost średniej ważonej za tę usługę wpływ miało podwyższenie opłaty w Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A. z 5,99 zł do 10,00 zł i w Credit Agricole Banku Polska S.A. z 10,00 zł do 12,00 zł.
- Polecenie przelewu zlecane przez Internet – średnia cena ważona za realizację ww. instrumentu płatniczego nie zmieniła się; w czerwcu 2019 r. i w grudniu 2019 r. oraz w czerwcu 2020 r. usługa ta była bezpłatna.
- Polecenie zapłaty – średnia cena ważona dla tego instrumentu płatniczego nie zmieniła się; w czerwcu 2019 r. i w grudniu 2019 r. oraz w czerwcu 2020 r. wynosiła 0,23 zł.

- Zlecenie stałe – średnia ważona opłata za realizację ww. instrumentu płatniczego w czerwcu 2019 r. i w grudniu 2019 r. wyniosła 0,14 zł, a w czerwcu 2020 r. 0,01 zł. Średnia ważona za tę usługę uległa obniżeniu o 0,13 zł z uwagi na obniżenie opłaty za realizację zlecenia stałego w Banku Polska Kasa Opieki S.A. z 1,00 zł do 0,00 zł.

6. Podstawowy Rachunek Płatniczy

Podstawowy rachunek płatniczy przeznaczony jest dla osób fizycznych, które dotychczas nie korzystały z usług płatniczych i nie posiadały rachunków płatniczych i jest on oferowany przez dostawców usług płatniczych zgodnie z ustawą z dnia 30 listopada 2016 r. o zmianie ustawy o usługach płatniczych oraz niektórych ustaw (Dz.U. z 2016 r. poz. 1997), implementującą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2014/92/UE z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie porównywalności opłat związanych z rachunkami płatniczymi, przenoszenia rachunku płatniczego oraz dostępu do podstawowego rachunku płatniczego (Dz. Urz. UE L 257 z 28.08.2014, str. 214).

Ten typ rachunku prowadzony jest wyłącznie w złotych i jest ograniczony wyłącznie do podstawowych usług płatniczych, takich jak:

- dokonywanie wpłat środków pieniężnych na rachunek,
- dokonywanie wypłat gotówki z rachunku na terytorium któregośkolwiek państwa członkowskiego (w bankomacie lub w placówce dostawcy, lub przy użyciu terminala płatniczego - jeżeli konsument wyrazi wolę zawarcia takiej umowy),
- wykonywanie na terytorium państw członkowskich transakcji płatniczych, w szczególności w urządzeniach akceptujących instrumenty płatnicze, placówce dostawcy, lub za pośrednictwem środków elektronicznego dostępu do rachunku, a także bez fizycznego wykorzystania karty.

Z podstawowym rachunkiem płatniczym nie mogą być powiązane produkty oszczędnościowe, produkty kredytowe ani rachunki walutowe.

Za prowadzenie podstawowego rachunku płatniczego i użytkowanie debetowej karty płatniczej wydanej do tego rachunku dostawcy usług płatniczych nie mogą pobierać opłat (produkty te mają ustawowo nieodpłatny charakter). Natomiast mogą pobrać opłaty za realizację operacji transgranicznych oraz pozostałych usług płatniczych w przypadku przekroczenia dopuszczalnego miesięcznego limitu bezpłatnych operacji, czyli od:

- każdego następnego, krajowego polecenia przelewu (w tym realizowanego jako zlecenia stałe) po wykonaniu w ciągu miesiąca nieodpłatnie 5-ciu takich operacji,
- każdej następnej operacji przy użyciu bankomatów lub wpłatomatów (wpłaty lub wypłaty gotówki), nienależących do dostawcy usług płatniczych i znajdujących się na

terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, po wykonaniu w ciągu miesiąca nieodpłatnie 5-ciu takich operacji.

Pobierane opłaty nie mogą być wyższe od opłat stosowanych przez ostatnie 12 miesięcy przez danego dostawcę usług płatniczych za taką samą usługę powiązaną z jakimkolwiek innym rachunkiem płatniczym przez niego oferowanym.

W przypadku transgranicznych transakcji płatniczych opłaty te nie mogą być wyższe od opłat najczęściej stosowanych przez ostatnie 12 miesięcy przez danego dostawcę usług płatniczych w odniesieniu do transakcji tego rodzaju, wykonywanych w ramach oferowanego przez niego jakiegokolwiek rachunku płatniczego.

W analizowanym okresie wszyscy wytypowani dostawcy usług płatniczych posiadali w swoich ofertach podstawowy rachunek płatniczy i nie dokonywali zmian cenowych w tym zakresie. Pomimo nazwy nie jest to produkt wiodący i promowany w ramach ofert tych dostawców.

7. Podsumowanie zmian cenowych w pierwszym półroczu 2020 roku

- Uwarunkowania makroekonomiczne zdominowane były wybuchem pandemii wirusa SARS-CoV-2 oraz trzykrotną obniżką stóp procentowych NBP.
- Zmiana otoczenia makroekonomicznego miała wpływ na podejmowanie decyzji przez dostawców usług płatniczych dotyczących modeli biznesowych dla oferowanych usług m.in. poprzez wprowadzenie zmian opłat i prowizji. Liczba zmian w ofertach handlowych dostawców usług płatniczych dotyczących rachunku płatniczego i usług płatniczych była niższa niż w drugim półroczu 2019 r. i dotyczyła sześciu banków:
 - w czterech bankach dokonano szerszej modyfikacji oferty cenowej, obejmując nią rachunek płatniczy, kartę debetową wydaną do tego rachunku i powiązane z nimi usługi płatnicze (Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., Bank Pocztowy S.A., Bank Polska Kasa Opieki S.A. i Credit Agricole Bank Polska S.A.),
 - w dwóch bankach dokonano pojedynczych zmian cenowych w zakresie wybranych usług, takich jak wypłata gotówki w bankomatach innych banków za granicą (Bank Handlowy w Warszawie S.A.) i wpłata gotówki przez klienta, który nie posiada rachunku w banku a chce przekazać środki na rachunek w innym banku (Krakowski Bank Spółdzielczy),

- w pozostałych ośmiu bankach nie wprowadzono zmian cenowych dotyczących rachunku płatniczego o charakterze standardowym, wydanej do niego karty debetowej i powiązanych z nimi usług płatniczych.
- Odnotowano utrzymanie trendów zaobserwowanych we wcześniejszych analizach, takich jak:
 - upraszczanie ofert bankowych w zakresie rachunków płatniczych polegające na zmniejszeniu liczby oferowanych rachunków płatniczych (Bank Pocztowy S.A. – jeden rachunek płatniczy w trzech wariantach dostosowanych do różnych grup wiekowych),
 - zapewnienie kompleksowości ofert bankowych polegające na dodaniu nowych usług (Bank Pocztowy S.A. – rozszerzenie oferty o wpłatę gotówki we wpłatomatach lub bankomatach z funkcją wpłaty innych banków),
 - podnoszenie opłat za operacje gotówkowe realizowane w placówce bankowej (Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A., Bank Polska Kasa Opieki S.A. i Krakowski Bank Spółdzielczy),
 - podnoszenie opłat za transakcje płatnicze (polecenie przelewu) realizowane w placówce bankowej i w ramach bankowości telefonicznej (Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. i Credit Agricole Bank Polska S.A.).
- Średnia miesięczna opłata za prowadzenie standardowego rachunku płatniczego wyniosła 5,91 zł i obniżyła się w stosunku do drugiego półrocza 2019 r. o 0,46 zł (wówczas wynosiła 6,37 zł). Miesięczną opłatę za prowadzenie rachunku płatniczego w analizowanym półroczu podniósł jeden bank (Bank Pocztowy S.A.) i obniżył jeden bank (Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A.), przy czym skala obniżki w Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A. była większa i to ona zaważyła na wysokości średniej opłaty za prowadzenie rachunku płatniczego.
- W zakresie usług powiązanych z rachunkiem płatniczym odnotowano wzrost opłat za realizację polecenia przelewu krajowego na rachunek w innym banku i przelewu natychmiastowego realizowanego w placówce banku i poprzez bankowość telefoniczną) oraz realizację polecenia przelewu w systemie SORBNET2, co wynika z podniesienia opłat za te usługi w dwóch bankach (Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. i Credit Agricole Bank Polska S.A.).
- Średnia miesięczna opłata za użytkowanie karty debetowej wydanej do analizowanych rachunków płatniczych wyniosła 6,09 zł wykazując wzrost w stosunku do drugiego półrocza 2019 r. o 0,56 zł (wówczas wynosiła 5,53 zł). Miesięczną opłatę za użytkowanie karty debetowej w analizowanym półroczu podniosły dwa banki (Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S.A. i Bank Pocztowy S.A.). Spadła o jeden liczba banków oferujących darmową,

bezwarunkową kartę debetową do rachunku płatniczego na rzecz karty debetowej z opłatą miesięczną i warunkiem uprawniającym do zwolnienia z opłaty.

- W zakresie usług powiązanych z kartą debetową odnotowano wzrost opłaty za wypłatę gotówki w bankomatach innych banków w kraju oraz wzrost opłaty za usługę cash back, co wynika z podniesienia opłat za te usługi w trzech bankach (Powszechnej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A., Banku Polska Kasa Opieki S.A. i Credit Agricole Banku Polska S.A.). Odnotowano też obniżenie średniej opłaty za wypłaty we własnych bankomatach lub wskazanych przez bank sieciach bankomatów oraz w bankomatach innych banków za granicą, na co wpływ miało obniżenie opłat za te usługi w dwóch bankach (Polskiej Kasie Oszczędności Banku Polskim S.A. i Banku Pocztowym S.A.).
- Nie odnotowano zmian cenowych w zakresie podstawowego rachunku płatniczego ani wpływu obowiązku wprowadzenia tego rachunku do oferty dostawców usług płatniczych na ich politykę cenową.
- Kontynuowana była przez banki polityka cenowa promująca elektroniczne kanały dystrybucji usług płatniczych i oferująca korzystniejsze warunki cenowe klientom realizującym transakcje bezgotówkowe.
- Ryzyka związane z czasem pandemii miały wpływ na intensyfikację zdalnej dystrybucji usług płatniczych przez ich dostawców.

www.nbp.pl

